

Oponentský posudek disertační práce
MÍRA OHROŽENÍ CHUDOBOU JAKO INDIKÁTOR CHUDOBY V EVROPĚ
ANALÝZA VLASTNOSTÍ A VYPOVÍDACÍ SCHOPNOSTI

Autor: **Mgr. Ing. Martin Zelený**

Předkládaná disertační práce je věnována nadmíru aktuální otázce chudoby v Evropě a v této souvislosti zejména indikátoru „míra ohrožení chudobou“. Autor si jako hlavní cíl své práce stanovil „prozkoumat vlastnosti a chování tohoto indikátoru a poukázat na případná interpretační rizika při jeho používání jako míry chudoby ve společnosti.“

Disertační práce čítající 112 stran se skládá ze čtyř kapitol, závěru a seznamu literatury.

V první kapitole se autor věnoval zejména některým teoretickým přístupům k vymezení chudoby, odpovídajícím typům měř a údajům o příjmech domácností potřebných pro měření chudoby. V různých úvahách o hranici chudoby se uvažují jako charakteristiky polohy rozdělení průměr a medián. V podstatě se nechávají stranou modální hodnoty. Zajímal by mne v této souvislosti doktorandův názor.

V druhé jedenáctistránkové kapitole se autor věnuje jednotlivým aspektům definice daného indikátoru a jejich vlivu na výsledné hodnoty indikátoru. Zde na str. 33 mluví i o variačním koeficientu regionálních měř nezaměstnanosti. To považuji za nesprávné, protože míry nezaměstnanosti nejsou kardinálními indikátory, takže jejich relativní variabilita není smysluplná.

Třetí kapitola tvoří těžiště disertační práce. Jde zde o analýzu citlivosti indikátoru míra ohrožení chudobou na volbu hlavních parametrů indikátoru. Kapitola obsahuje velmi cenné návrhy analytických postupů. Vysokou hodnotu návrhů bohužel doprovází několik nekorektností při interpretaci odlišností mezi hodnotami indikátoru. Autor totiž na některých místech (např. na str. 45, 47, 53, aj.) zapomíná, že nejde o kardinální indikátory. Zapomíná, že je na místě používat rozdíly jejich hodnot v procentních bodech (což mnohde správně činí), a používá podíly. Tak např. na str. 44 jsou uvažovány hodnoty

3,7%

8,4%

16,5%.

Při posouzení rozdílu $16,5\% - 8,4\% = 8,1$ procentních bodů (p. b.) říká na str. 45, že se 8,4% „**téměř zdvojnásobí**“ na 16,5%. O nesmyslnosti svědčí skutečnost, že kdyby stejně nesprávně

postupoval při posouzení rozdílu $8,4\% - 3,7\% = 4,7$ p. b., potom by musel říci, že se 3,7% **více než zdvojnásobilo** na 8,4%. Tedy pravý opak toho, že skutečný rozdíl 8,1 p. b. $> 4,7$ p.b.

Po třetí kapitole následují zajímavá čtvrtá kapitola o vlastnosti míry ohrožení chudobou jako statistické veličiny, závěr a seznam literatury, v němž postrádám alespoň jednu prácičku o klasifikaci indikátorů resp. o teorii měření (Stevens, Berka, aj.).

Nechám-li stranou poznámku 17 na str. 33, v níž se jedná o „komparativní srovnání“, musím konstatovat, že se autor vyjadřuje velmi jasně, píše zajímavě a kultivovaně.

Přes výše uvedené své připomínky považuji práci doktoranda za vyčerpávající dané téma, velmi čtivou a velmi hodnotnou. Disertační práce Mgr. Ing. Martina Zeleného splňuje všechny požadavky závěrečné práce doktorského studia. Svým obsahem, způsobem zpracování a zvolenými metodami vědecké práce překročí po drobných opravách vysoce obvyklý standard.

Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí.

V Liberci dne 3. srpna 2006

Prof. Ing. Lubomír Cyhelský, DrSc.
katedra ekonomické statistiky
Hospodářská fakulta
Technická univerzita v Liberci